

Zitos Paulauskaitės rankraščių archyvas. – Plungė, 2025.

Julijonas Kulikauskas : [apie savo ir kitų partizanų kovas 1948–1949 m. prisiminimus užrašė buvęs ryšininkas J. Kulikauskas; tekste minimi kovotojai Šatrijos rinktinės vadas Vladas Montvydas-Žemaitis, partizanų būrio vadas Ivanauskas, būrio vadas Alfonsas Martinavičius-Ažuolas]; [Rankraštis] / Čeponis. – Plungė, 2003.11.05 – 2 lap.; Ranka rašytas tekstas abejose pusėse. – [Skaitmeninis objektas]

I. Kulikauskas, Julijonas

1. Partizanai.
2. Lietuva. Laukuva. Varniai.
3. Atsiminimai.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Kulikauskas Julijonas

Kulikauskas Julijonas, Prano
gyv. Plungis m. Ažuolų k. 16
Tel. 51820

Paraiškimas

1948m ar 1949m, gerai nepamenu, va-
sara apie vidurnaktį mane iš miego pažadino
man gerai pažįstamas ir beudramintis partiz-
nų šatrijos rinktinės vadov Vladas Montvydo-
žemaitis sktyrus ryšiminkas ir jo beudražygis
Martinavičius staus sotydamas: "Tare kričia
žemaitis". Tuoj apirzeugiau ir mudu nuėjome
kartu. Susitikimas vyko slauboje apie 200m.
nuo šilalės raj. Laukuvos valsč. Vaitkaičių pr.
mokyklos, kurioje tada aš dirbau mokytoju.
Martinavičius pasiūto per griovi' ir nuėjo
pas būryje stovinčius partizanus, o aš paau-
kau pas po obelim stovintį vadą žemaitį,
kuris iš matymo gerai pažinojau, nes abu
buvome varniškiu. Jis mane maloniai priėmė
ir pasveikino zaukos paspaudimu. Kolbje jis
mane radino ponu mokytoju, o aš jį - ponu
vade. Pirmas jo klausimas buvo, ar mokyklos
saviminkų ofukte Girėyte Jadryga komjaunule?
Antru klausimu manes klausinėjo apie Joniką
Stanislova gyv. Vaitkaičių km. netoly mokyklos.
Aš patvirtinau, kad Girėyte Jadryga tikrai
nepriklauso komjaunimo organizacijai, o Jo-
nikas Stanislovas yra susipykęs su Kačmyvais
Bisgialais ir yra doras žmogus. Vadas manuo
teigimiais pilnai patikėjo, nuširdžiai padėjo,
sotydamas: "Gerai, kad mudu susitikome".
Jūs esate mūsų patikimtas ir patikimas žmogus.
Nuo tada aš susitikinau, kad majoras Vladas
Montvydas yra tikras Lietuvos patrijotas, garbingas
partizanų vadas; Pirmu pats isitikina tik
po to daro sprendimą.

Benkalbēdamas su vada - Žemaičiu as' pasi-
 gyriau, kad mano giminaičių Zamulskis
 sodyboje, daržinėje turin pasliepes rantiņi
 rūsiska kultosvaidi' su šoviais ir galiu pado-
 vanuoti. Tik klausimas kaip paimt' ir atsi-
 vešt? Pagaliau sutarėme, po savaitės, ateinantis
 seštadienį susitkt' minėtoje sodyboje, daržinėje.
 Ši sodyba raudoni šauklis km apie 2 km nuo
 Narnių miestelio, kuriame baravosi saugumo
 karnizonas ir būrys strībų. Jie būriais die-
 monis ir maktimis siautėjo po kaimus tikrin-
 domi žmonis dokumentus, kratydami stariamas
 sodybas, kiekvienu momentu gresė pavojus su-
 sidurti su jais ir atsichiti kalėjime ar tremtyje.

Puolant laiku t.y. šestadienį ^{vidurnaktį} atėjus ketvirtą
 kartą ^{mano} daržinę pradėjo pasirodyti svečiai. Pirmas iš
 šiaurės išlūžo Vl. Šilontydas - Žemaitis. Po minutes
 iš kito daržinės kompo šiaurės ~~pasirodė~~ pasirodė
 antras svečias. At' tuojau iš šiaurės ištraukiau
 kultosvaidi' ir šteikiau Žemaičiu, šis perdavė
 savo bendraėgyim: Naktis buvo mėnesiena. Panikalbėje
 apie 10 minučių išsiskirstėme: Jiedu nuėjome savo kelius,
 o aš grįžau į kambarį. Apie švytius namiškiams
 nieko nepasakojau. Tą naktį pernaktuoju pas tėvus,
 o ryto metą pėsčias (apie 13km) išėjau į savo
 namus t.y. į Vaitkaičius pr. mokyklą.

Po 2-jų dienų t.y. pirmadienį pas manęs
 į Vaitkaičius pr. mokyklą atėjo pagyvenus moteris, man
 gerai pažįstama, Letukienė Paulina iš Apraršuvos km.
 (4km iki mokyklos) ir sako: "Pas manęs atvyko Že-
 maitis su savo būriu ir kviečia mane atėiti. Kadangi
 tiksliai nežinojau jų baravimosi vietos, todėl ėjome
 iti jos sodybos kartu. Nedavėms jos sodybos ji liepė man
 sukti pro didelį laudymą rakti' į keičę ir eiti tiesiai
 takelin. Kiek paėjęs pamaciau link manęs einantis
 vada - Žemaiti' susit'kome, pasisveitinome. Jis prašė
 manęs, kad pakviesčiau jo ryšininką Martinavičių Stasį ir
 priminė jeigu jo nerasiau tada man reikia nueiti į
 Laukuvos miestelį, sužinoti padėtį ir vėl atėiti informuoti jį."

Tuoš' miejau pas Martinavičių st. pranešiau
jame ir grįžauš' namus. Panašūs susitikimus su vadovu
ir keliomis dar turėjau keletą kartų. Tokiu būdu tapau
savotiškai ryšiu.

Noriu paminėti, kad minėto tokelio gale ma-
čiau krūmais apaugusią aikštę, kur ant kėmų
išsidėstę išėjoni apie 20 partizanų. Šitačiau, kaip
vienas jų stambus vyras išsivežęs iki pures degtinės
^{prieš} ~~ant~~ saulės ir valė iš manęs gautą ginklą. Ši vieta
yra ant ribos Narmū valiė. Toliau apsk. ir Laukuvos
valsė. Tauragės apsk. Ši aikštė buvo partizanų nuolatine
poilsio ^{ir susitikimų} vieta. Netoly jos su 200m buvo Čepaičių pradinė
mokykla, kur bunkerįje baravosi partizanų būrio vado
Ivanusko partizanai. Šiaudieną ta slėptinė statyta
ir laukoma žmonių.

Noriu paminėti, kad 1950m. sausio mėnu daktaras
val. Nabalys km. Rečkauskis sodyboje buvo saugumo
surastas bunkeris su 5 partizanais. Jų 3 patys nu-
šė savė, o būrio vadas Martinavičius Aldonas, Juozo-
slop. "Ažuolas" gim. 1922m. Laukuvos v. Dargis km.
pats parduotė gyvas. Jis išdavinėjo ryšiuotus, šitalus,
tame tarpe nepaminėto ir manęs, nes buvau nuolatimas
areštui. Be to Narmū saugumas, esant man ka-
ziomeneje, darė apklausas apie mano tėvus, brolius,
seseris. Kaip atkmuo nuo pėčių nukrito kai sulautiau
diėtuvos nepriklausomybę. Tėmyto bairnė, džianguosin,
kad išlikau be kalėjimo. Be lageris.

Noriu paminėti, kad mano aprašyti
faktai yra tikri ir nemelagingi. Tam šro-
dymui gyvus žmonių nebeturiu. Jei gu ti tite
mano aprašymais praiau stirti' man
statinkumas privilegijas.

J. Kubikauskas
Plungė, 2003.11.05